

Motion till riksdagen

1989/90:Sk624

av Ingrid Ronne-Björkqvist och Carl-Johan Wilson
(båda fp)

En sjukvårdsavgift i priset på alkohol

Alkoholbruket kostar vårt land 70-80 miljarder kronor per år. En stor del av kostnaden får landstingen stå för. 20% av hälso- och sjukvårdskostnaderna är relaterade till alkoholbruket. Effektivaste vägen att råda bot på sviktande samhällsekonomi och sjukvårdskris är att minska alkoholkonsumtionen. Vi anser därför att en sjukvårdsavgift, som tillfaller landstinget, bör införas på alkohol.

Landstingen (eller motsvarande sjukvårdshuvudmän) borde kunna få ett budgettillskott genom en särskild sjukvårdsavgift på de alkoholdrycker, som försäljs inom det egna landstingsområdet. Avgiften bör göras proportionell till respektive drycks alkoholstyrka.

Man kan t.ex. införa en avgift om maximalt en krona per procent alkohol och liter. Avgiften kan då varieras med hänsyn till alkoholskadesituationen och budgetbehovet i varje landstingsområde.

Om sjukvårdsavgiften exempelvis skulle sättas till 50 öre per procent alkohol och liter skulle inkomsterna – beräknade på 1987 års försäljning – i några slumpvis valda län bli följande:

Stockholms län 450 milj. kr.

Malmöhus län 135 milj. kr.

Västernorrlands län 50 milj. kr.

Om sjukvårdsavgiften sattes till en krona per procent alkohol och liter skulle tillskottet till sjukvården i landet totalt bli cirka 4 miljarder kronor.

En prisökning kommer givetvis att påverka försäljningen. Inkomsten kan därför inte väntas bli lika hög som i exemplen. En minskad försäljning kommer dock snabbt att ge mindre vårdbehov för alkoholskador och därmed lägre vårdkostnader.

Skatteutskottet har, när liknande förslag från oss tidigare behandlats, yrkat avslag på motionen med motiveringen att avgiften är att betrakta som en skatt och att anledning saknas att beskatta aktuella varor på det föreslagna sättet.

Vi menar att riksdagen redan accepterat den föreslagna principen för att begränsa spridning av hälsovådliga ämnen, när man ställt sig bakom införandet av miljöavgifter. Alkohol är, med hänsyn till de medicinska och sociala skadeverkningarna, samhällets ojämförligt största miljögift.

Sedan riksdagen 1985 ställde sig bakom Världshälsoorganisationens mål-

sättning att alkoholkonsumtionen skall minska med 25 % till år 2000 har konsumtionen tvärtom stadigt gått uppåt i vårt land. Inte minst ungdomars ökande alkoholbruk är mycket oroande, varför olika vägar för att bryta den nuvarande trenden måste prövas. Om konsumenten upplyses om hur stor del av priset som är en avgift till sjukvårdskostnad kan avgiften få ett stort pedagogiskt värde, när det gäller att sprida kunskap om att alkohol ger medicinska skador.

Mot. 1989/90
Sk624

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående sjukvårdsavgift vid försäljning av alkohol.

Stockholm den 22 januari 1990

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Carl-Johan Wilson (fp)